

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-11-27
Besvaras senast
2023-12-11

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2023/24:246 Alla barns rätt till ett tryggt familjeliv

Under Miljöpartiets tid i regering tillsattes två utredningar som kan få stor betydelse för att säkerställa att alla barn har rätt till sina föräldrar, oavsett hur deras familjer ser ut och oavsett hur barnen har tillkommit. Utredningarna har också förslag som syftar till att säkerställa att alla familjer behandlas jämlikt. Det är av största vikt att förslag från dessa utredningar behandlas och tas vidare. Jag vill särskilt lyfta några av förslagen.

I SOU 2022:38 *Alla tiders föräldraskap – ett stärkt skydd för barns familjeliv* läggs ett stort antal förslag fram. Utredningen var ute på remiss till och med januari 2023, och det är nu dags att ta förslagen vidare. Miljöpartiet vill särskilt betona vikten av att föräldraskapet görs könsneutral för att undvika de olika särregleringar som finns i dag, vilka gjort lagstiftningen svåröverskådlig. Ytterst riskerar en konsekvens av nuvarande ordning att bli att föräldraskapet till barn fastställs på ett felaktigt sätt utan att de berörda är medvetna om detta och att det sedan kan hävas vid en eventuell konflikt mellan föräldrarna så att barnet förlorar en förälder.

Ett förslag från SOU 2022:38 är att införa det som utredningen kallar föräldrafullmakt, vilket kommer att underlätta för familjer med barn där andra än föräldrarna tar ett omfattande föräldraansvar.

Ett annat förslag från utredningen som Miljöpartiet särskilt välkomnar är ökade möjligheter till adoption. Utredningen föreslår att tidigare familjehemsföräldrar och personer som tidigare varit gifta eller sambor ska ha möjlighet att adoptera barn gemensamt även efter en separation. Detta är mycket positivt från ett barnperspektiv eftersom det möjliggör att barnets bästa kan tas till vara i det enskilda fallet. Det är också positivt för möjligheterna att formalisera relationerna i familjer som tidigare inte haft möjlighet att göra detta, på grund av hinder i lagstiftningen. Detta är något som flera olika typer av familjer kan vilja. Ett exempel på en typ av familj som skulle gynnas av den här nya möjligheten är familjer som bildades innan det blev möjligt att vara två föräldrar med samma juridiska kön och som på grund av detta då inte hade möjlighet att ge båda föräldrarna samma juridiska status. För dem som då befann sig i den situationen och som sedan dess har hunnit separera kan önskemålet fortfarande finnas att ge båda föräldrarna samma status i relation till barnen, även om dessa numera är vuxna.

Ytterligare ett förslag från samma utredning som Miljöpartiet särskilt vill uppmärksamma är förslaget om att begränsa möjligheterna till hävande av föräldraskap. Utredningen föreslår att för att ett föräldraskap ska kunna hävas måste talan väckas innan barnet fyller tre år. Detta är en rimlig begränsning, inte minst ur ett barnperspektiv för att skydda barnet mot att befintliga relationer till föräldrar bryts upp.

I SOU 2021:56 *Nya regler om utländska föräldraskap och adoption i vissa fall* gavs förslag om reglering av föräldraskap i samkönade relationer i vissa internationella situationer. Dessa förslag har genomförts i proposition 2021/22:188 *Jämlika regler om föräldraskap i internationella situationer*. Förändringarna trädde i kraft den 1 augusti 2022. Detta har lett till att fler barn har två rättsliga föräldrar i Sverige och också till ökad jämlikhet mellan föräldrar i samkönade respektive olikkönade relationer, vilket Miljöpartiet välkomnar.

Däremot fattas övriga förslag från samma utredning som rör föräldraskap efter surrogatarrangemang utomlands. Barn är särskilt utsatta i samband med surrogatarrangemang. Det är därför angeläget att regeringen snarast även lägger fram förslag om internationella regler för erkännande av moderskap, vilket saknas i dag. Utredningen framför att svensk lagstiftning behöver anpassas så att barn i Sverige som har tillkommit efter ett surrogatarrangemang utomlands kan få rättsliga företrädare när det krävs för att säkerställa barnets rätt till privat- och familjeliv och barnets bästa.

Jag undrar nu hur det går med behandlingen av utredningens förslag som jag listat ovan och vill därför fråga justitieminister Gunnar Strömmer:

Kommer ministern och regeringen att gå fram med en proposition och ändra i bland annat föräldraskapen i syfte att säkerställa att alla familjer i Sverige har ett likvärdigt skydd i lagen?

.....

Ulrika Westerlund (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch